

Algemene beschouwingen bij de gemeentebegroting 2010

Zichtbare resultaten

Algemene beschouwingen van het CDA Rijnwoude bij de begroting 2010

Voor ons ligt de begroting 2010 . De laatste begroting al weer van deze raadsperiode. Een goed moment om kort terug te kijken op enkele highlights uit de afgelopen jaren.

Heel veel energie is gaan zitten in het proces rond een mogelijke herindeling Het uiteindelijke besluit om dat niet te doen is raadsbreed genomen en is in overeenstemming met de wens van onze inwoners. En dat is goed en hoort ook zo! Is al die energie dan voor niets geweest? Nee, uiteindelijk heeft die geleid tot een zelfanalyse, die een goed uitgangspunt is voor alle partijen om in het kader van de verkiezingen hun standpunt te bepalen over de toekomst van Rijnwoude.

De CDA- fractie is tevreden over het verloop van de dienstverlening door de gemeente. Welzijn, sociale voorzieningen, burgerzaken, het loopt gewoon goed. In de hoek van de ruimtelijke ontwikkelingen gaat een aantal zaken echter moeizaam. Wellicht hebben we te veel hooi op de vork genomen. In het vervolg van mijn beschouwing ga ik daar verder op in. Ook de financiële functie in onze gemeente stemt mijn fractie tot tevredenheid; de financiën zijn inzichtelijk, er is een slag gemaakt in de Planning- en Controlcyclus en onze tarieven en heffingen zijn laag. Voorts is een inhaalslag gemaakt in de buitenruimte en in de diverse kernen zijn voorzieningen voor de jeugd getroffen. De gemeente heeft het voortbestaan van de twee openluchtbaden en van Radio Rijnwoude financieel ondersteund. De brandweer heeft twee prachtige nieuwe posten gekregen in Benthuizen en Koudekerk aan den Rijn en stappen voor een nieuwe kazerne in Hazerswoude-Dorp zijn gezet. Het Groene Hart Lyceum is uitstekend gehuisvest en de Maximabrug lijkt in deze periode dichterbij te zijn gekomen. Een aantal ontwikkelingen om trots op te zijn. Ontwikkelingen die bijdragen aan leefbare kernen, die voor het CDA zo belangrijk zijn.

Maar nu genoeg achteruit gekeken, en de blik op de toekomst gericht. Echter niet eerder dan dat ik namens mijn fractie het college, en via het college het ambtelijk apparaat, heb bedankt voor hun inspanningen in de afgelopen jaren, die mede hebben geleid tot ons Rijnwoude waar het prettig toeven is

Ik begin met enkele algemene opmerkingen en ga dan over op de programma's uit de begroting.

Het college heeft op basis van het bestuursakkoord onder de naam "Vitaal en in beweging" een collegeprogramma 2006 – 2010 vastgesteld. Mijn fractie gaat er vanuit dat het college, gekomen aan het eind van deze periode, verantwoording aflegt over wat wel of niet is bereikt in deze periode. Ik ontvang graag uw toezegging op dit punt.

Bij de behandeling van de vorige begroting heeft het College op vragen van de Raad aangegeven dat zij het nog iets te vroeg vond om streefcijfers te geven, zodat de Raad kan meten of het beleid succesvol is. Het stelt mijn fractie teleur dat het College ook nu die confrontatie uit de weg gaat. Ook al zitten er haken en ogen aan streefcijfers – het college noemt ze bijvoorbeeld in programma 1 - zij geven toch een indicatie of we wel of niet op de goede weg zijn.

De CDA-fractie uit op deze plaats haar waardering dat Raad en College er steeds meer in slagen om heldere uitgangspunten te formuleren en duidelijke prioriteiten te stellen. Voorbeelden zijn het Ruimtelijk ontwikkelingsprogramma (ROP) en de programma's van randvoorwaarden bij de woningbouwlocaties. Ook de ontwikkeling

van het instrument van risicomanagement stemt tot tevredenheid. Daarmee zijn de risico's niet weg, maar wel inzichtelijker geworden en krijgt de risicoafweging expliciete aandacht bij al onze besluiten.

Programma 1: burger centraal en bestuur dual.

Het college merkt op dat zij o.a. vanwege krapte in de formatie niet toegekomen is aan het ontwikkelen van een visie op regionale samenwerking en een herbezinning op de verbonden partijen. Samenwerking wordt in gemeenteland steeds belangrijker en daarmee ook een gemeentelijke visie daarop. Graag krijgt de CDA-fractie de toezegging dat deze visie begin 2010 aan de Raad wordt voorgelegd.

Het college geeft aan dat begin 2010 een voorstel komt waarin wordt ingegaan op het programma "Overheid heeft Antwoord" en het Nationaal Uitvoeringsprogramma (NUP) Dienstverlening en e-overheid. In de SW/knelpuntenanalyse heeft de gemeentesecretaris gemeld dat de complexiteit van de digitalisering in de toekomst de pet van Rijnwoude te boven gaat. De CDA-fractie vraagt het College toe te zeggen bij het aangekondigde raadsvoorstel over het NUP meer inzicht te geven in deze problematiek en tevens een aanzet tot de oplossing ervan in de nabije toekomst.

Evenals vorige jaren vraagt mijn fractie u ook nu weer aandacht voor communicatie. Er staat het nodige over in programma 1, maar dat gaat veelal over beleid en instrumenten, zoals website, publicaties in de Rijnwoude koerier, kerncontactavonden e.d. . Dat komt wel in orde, zij het dat bijvoorbeeld de ontwikkeling en toepassing van interactief beleid/de participatieladder lang dreigt te gaan duren. Waar ik in dit verband op doel, is de houding van bestuur en organisatie. Houd burgers niet aan het lijntje, maar vertel duidelijk of iets kan of niet en houd je aan je afspraken. Als dat onverhoopt niet lukt, communiceer dat dan tijdig. Burgers hebben daar best begrip voor en het maakt de gemeente tot een betrouwbare partner.

Het CDA is van mening dat betrokken bewoners waardevolle gesprekspartners voor het gemeentebestuur zijn. Hun inbreng is van belang om in samenspraak met de gemeente te komen tot een kwalitatief goede woonomgeving. Zij vervullen een onmisbare rol in de sociale cohesie in een kern. Burgerparticipatie wordt steeds belangrijker. Mijn fractie verzoekt uw college te onderzoeken in hoeverre een vorm van burgerparticipatie in alle kernen gewenst is en , als dat zo is, op welke wijze dit kan worden vormgegeven. Afhankelijk van uw antwoord heeft mijn fractie, samen met de PvdA, hiervoor een motie voorbereid.

In Rijnwoude wordt altijd gesproken over vier kernen. De CDA-fractie vindt, - zeker als er nog eens 650 woningen bijkomen – dat de Groenendijk op termijn ook als een kern beschouwd moet worden. Wat vindt het college daarvan?

De CDA-fractie vraagt hier – en straks ook bij programma 4 – de aandacht voor het aanbestedingsbeleid. De fractie heeft van meerdere ondernemers te horen gekregen dat in de praktijk het aanbestedingsbeleid in Rijnwoude voor hen ongunstiger is dan dat van Alphen en Leiden. Ervan uitgaande dat ook die gemeenten zich aan de wet houden, rijst bij mij de vraag hoe dat kan. Mijn fractie verzoekt het college na te gaan in hoeverre er – uiteraard binnen de wet en dus zonder hen in een voorkeurspositie te brengen - maatregelen genomen kunnen worden om Rijnwoudse ondernemers een kans te geven. Wellicht is het een optie het uitvoeren van aanbestedingen uit te besteden aan Alphen in plaats van aan een commercieel bedrijf. Graag horen wij een reactie van het college. Eventueel komt u hierop terug in de commissie BMO

Programma 2: prettig wonen voor iedereen.

De fractie van het CDA staat steeds op de bres voor leefbare kernen waarin het goed leven, wonen, werken en recreëren is. Dat betekent een goede centrumfunctie binnen de kernen. Voor Hazerswoude Rijndijk is er behoefte aan een nieuwe impuls voor het winkelgebied. Het “oude” grote plan is stopgezet omdat het bij lange na niet kostendekkend was. Het College heeft er goed aan gedaan om nu het initiatief bij de marktpartijen te leggen. Mijn fractie had verwacht dat die marktpartijen voortvarend aan de slag zouden gaan, maar voor zover ik kan overzien, is het tempo er een beetje uit. Wellicht kan het College nog eens een duwtje in de rug geven of als procesbegeleider optreden, want de inwoners kijken natuurlijk wel uit naar een modernere winkelvoorziening. De CDA-fractie vindt het belangrijk dat de oplossing duurzaam is, dus haalbaar en gedragen door de partijen.

Leefbare kernen betekent ook voldoende woningbouw voor de verschillende doelgroepen. Plannen zijn er genoeg, denk aan Oostvaartpark, Rijnpark, Zuidhof/Weidelanden en Zuidrand Benthuizen. Er wordt veel over gesproken, maar de uitvoering laat tot dusverre helaas op zich wachten. Mijn fractie begrijpt dat alles niet tegelijkertijd kan, maar vindt wel dat in iedere kern voldoende woningen voor starters en senioren moeten zijn. Uiteraard moet daarbij rekening worden gehouden met de ontwikkelingen op de markt. Het college heeft voor december aanstaande een voorstel aangekondigd over de plannen met de grote projecten. Mijn fractie kijkt hier vol verwachting naar uit. Onder prettig wonen verstaat mijn fractie ook een acceptabel niveau van omgevingslawaaï, zoals verkeer op de provinciale wegen, vliegverkeer en de HSL. Het blijkt dat het geluid van de HSL veel overlast veroorzaakt. Welke stappen heeft het college al genomen om dit te verminderen?

Programma 3: Openbare ruimte

De CDA-fractie is blij dat er nu een jaartal, 2014, is vastgesteld waarop de Maximabrug er moet liggen. Provincie en Rijk zijn bereid mee te betalen. De studie, samen met Alphen aan den Rijn, naar de haalbaarheid van verschillende varianten wordt binnenkort afgerond. Kan het College al een inkijkje geven?

Zoals de CDA-fractie steeds heeft betoogd, vindt zij dat de ondernemers een belangrijke rol hebben bij de inrichting van rotondes. Daarom vraagt zij u nogmaals om hoveniersbedrijven en tuindersbedrijven te benaderen met de vraag of zij een rotonde willen adopteren, in ruil voor vermelding van hun bedrijfsnaam. Wat elders kan, moet toch ook in de sierteeltgemeente Rijnwoude kunnen?

Leefbare kernen betekent ook een mooie woonomgeving. De vergezichten in bijvoorbeeld Hazerswoude – dorp moeten niet worden ontsierd met glastuinbouw. De Raad heeft daarom besloten tot een begrenzing van het PCT-gebied tot aan de Middelweg. Graag hoort mijn fractie van het college of het bestuur van de Greenport kans ziet voor een bijgestelde groeistrategie.

Programma 4: werken om te leven

Als gevolg van de economische recessie zakt de arbeidsmarkt in. Steeds meer mensen melden zich op het “Werkplein” voor een baan en, als deze er niet is, voor een uitkering. Op het Werkplein werken de gemeenten Alphen aan den Rijn, Kaag en Brasem, Nieuwkoop en Rijnwoude samen met het UWV Werkbedrijf. Deze gemeenten werken ook samen in een regionaal arbeidsmarktbeleid. Mijn fractie vraagt zich af of niet nagedacht moet worden over de vraag om samenwerking ook te zoeken op het terrein van de Wet werk en bijstand. Er liggen tegenwoordig zoveel

verbanden tussen arbeidsmarktbeleid, bijstandsbeleid, participatie, scholing e.d., dat het verstandig zou zijn na te denken over de vraag in hoeverre de dienstverlening en de efficiency van de ISDR kunnen worden vergroot door een verdere regionalisering. In het kader van het terugdringen van de werkloosheid in Rijnwoude kan de gemeente ook zelf een aantal maatregelen nemen. De CDA-fractie denkt daarbij aan het opnemen van een clause in de aanbestedingscontracten dat een bepaald percentage van de medewerkers van het bedrijf dat de opdracht krijgt, afkomstig moet zijn uit het bestand van de ISDR; primair Rijnwoudenaars en secundair uit de regio. Afhankelijk van uw antwoord dien ik in tweede termijn mogelijk een motie in. Het stuk over jeugdwerkloosheid in de begroting is weinig concreet. Welke maatregelen zijn er inmiddels getroffen?

Leefbare kernen betekent levensvatbare bedrijventerreinen. Dus een krachtige Greenport en moderne geherstructureerde bedrijventerreinen met goede ontsluitingsmogelijkheden. Het project Oude Rijnzone biedt kansen, maar ook financiële risico's. In de huidige opzet hebben Rijk en Provincie de risico's voor zichzelf begrensd en het "open einde" bij de gemeenten neergelegd. Mijn fractie vindt dat niet gewenst en wil dan ook van het college horen of zij al initiatieven heeft genomen om met Rijk en Provincie hier nieuwe afspraken over te maken? Er loopt nog een discussie in de Raad over nut en noodzaak van nieuwe bedrijventerreinen toegespitst op bedrijventerrein Groenendijk. In de raadsvergadering van 25 september heeft mijn fractie het college samen met andere fracties gevraagd aan de hand van een aantal punten na te gaan in hoeverre een bedrijventerrein Groenendijk echt noodzakelijk is. Wij zijn dan ook blij met de aangekondigde expertmeeting op 2 december aanstaande.

Programma 5: natuur en recreatie in de tuin van de Randstad.

In het subprogramma sport gaat het college in op het vrijwilligersbeleid. Het CDA is het van harte eens met de stelling van het college dat vrijwilligers het cement van de samenleving zijn en dat zij goede ondersteuning behoeven. Op vrijwilligers moet je zuinig zijn. Onderzoek naar het percentage inwoners dat actief is in het verenigingsleven juicht de fractie toe. Graag echter wil zij bij dit onderzoek ook kwalitatieve aspecten betrekken, bijvoorbeeld tegen welke knelpunten vrijwilligers aanlopen en wat zij vinden van de ondersteuning door de gemeente.

Zoals de CDA-fractie steeds heeft betoogd, vindt zij dat de ondernemers een belangrijke rol hebben bij de uitvoering van het recreatiebeleid. De gemeente heeft slechts een voorwaardenscheppende rol. Die moet naar voren komen in de klantgerichte toepassing van regels en beperkte financiële ondersteuning. De voorstellen die zijn genoemd in de brief van de burgemeester van 29 oktober jl. voldoen aan dit laatste criterium en genieten de steun van de ondernemers. Mijn fractie is daarom bereid als vervolgstap op het vaststellen van de Recreatienota eenmalig een bedrag van 26.000 euro beschikbaar te stellen voor de in de brief genoemde zaken. Dekking kan worden gevonden in de algemene reserve. Samen met de PvdA en de SGP/Christen Unie, heeft mijn fractie hiervoor een amendement opgesteld.

Programma 6: veilig en gezond

In mijn inleiding heb ik de nieuwe brandweerposten in Benthuizen en Koudekerk al genoemd, evenals de komende nieuwe kazerne in Hazerswoude –dorp. De CDA-fractie is van mening dat de vrijwilligers - die zich kunnen meten met professionals – deze goede huisvesting verdienen. Als gevolg van de Wet op de veiligheidsregio's

wordt de brandweer regionaal georganiseerd. Mijn fractie heeft een aantal maanden geleden de burgemeester al gevraagd ervoor zorg te dragen dat in de veiligheidsregio de belangen van de vrijwilligers goed worden behartigd.. Zij heeft dat toegezegd. Kortom: het CDA is trots op de brandweer en ziet de toekomst op dit gebied vol vertrouwen tegemoet

Programma 7: Wijzer worden

De rijksoverheid heeft de mogelijkheid geopend om via cofinanciering een bijdrage te krijgen voor de verbetering van het binnenklimaat van de schoolgebouwen. De CDA-fractie is van mening dat het binnenklimaat een zaak is waaraan het schoolbestuur veel kan doen door bijvoorbeeld simpele maatregelen te treffen als het openzetten van ramen e.d. Volgens de regeling is de gemeente niet verplicht mee te financieren. Volgens de Wet Primair Onderwijs zelfs is de binnenkant van scholen een verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Mijn fractie is dan ook in principe niet bereid tot meefinanciering. Uiteraard wil de CDA-fractie wel de schoolbesturen faciliteren. Zij verzoekt dan ook het college in overleg met de besturen een eventuele aanvraag in te dienen..

Mijn fractie is er erg blij mee dat de Rijnwoudse organisaties enthousiast willen meewerken aan de Brede Scholen. Dit zijn netwerken van onderwijs, zorg en welzijn voor kinderen en ouders, waarin kinderen een goede dagindeling geboden krijgen, achterstanden worden weggenomen en sociale samenhang wordt vergroot. Mijn fractie is er echter niet blij mee om via een memo van de wethouder geconfronteerd te worden met een indirect beroep op de Raad om alsnog geld beschikbaar te stellen. In dit verband zegt het CDA nogmaals: “maak een integrale afweging bij de VJN, de begroting en de NJN mogelijk. Geef daarbij aan wat u vindt dat gehonoreerd zou moeten worden en wat – soms helaas - niet mogelijk is”. Mijn fractie ontvangt te zijner tijd graag een voorstel van het college.

Programma 8: zorg voor elkaar

Voor het CDA is de slogan voor de Wmo “eenvoudig en dicht bij mensen”. Mijn fractie is er dan ook content met de uitvoering van de Wmo door de ISDR. Onze inwoners moeten de voor hen belangrijke zaken - wonen, welzijn, werken en zorg - zoveel mogelijk via één loket kunnen regelen. De indicatie moet snel gesteld kunnen worden. Twee aspecten vind mijn fractie met name belangrijk. Dat zijn de samenwerking met de kerken en de mantelzorg. De diaconieën en parochies kennen vaak de mensen in nood en weten wat hun behoeften zijn. Graag hoort mijn fractie van het college hoe het de samenwerking met de kerken vorm geeft, zodat de gemeente en de kerken elkaar kunnen helpen.. Daarnaast vindt mijn fractie de mantelzorg van belang. Alleen via mantelzorg is de maatschappij in de toekomst in staat om voldoende zorg te kunnen bieden. De gemeenten moeten faciliteiten bieden om de mantelzorgers in staat te stellen het werk te blijven doen.

Programma 9: hoe wordt het betaald.

Het is nog maar twee jaar geleden dat in de Verenigde Staten een kredietcrisis ontstond. . In Europa en met name in Nederland dachten we dat het hier wel zou meevallen. Nog maar een jaar geleden was minister Bos in de miljoenennota uiterst optimistisch: we hadden een begrotingsoverschot en de staatsschuld was sinds Napoleon nog nooit zo laag geweest. Inmiddels weten we beter: ook West-Europese en Nederlandse banken kwamen in de gevarezone. In het najaar 2008 moest dezelfde minister Bos tientallen miljarden euro's uittrekken om Fortis Bank, ING

bank, SNS Reaal en Aegon te redden.

De kredietcrisis ging ook aan Nederlandse publiekrechtelijke lichamen niet voorbij; gedreven door hebzucht om een paar tienden van procenten extra rente te verdienen bleken Nederlandse lagere overheden en ook particulieren honderden miljoenen Euro's te hebben belegd bij IJslandse banken. Die banken gingen failliet, en het is nog maar de vraag of die miljoenen ooit zullen worden terugbetaald.

De voorlopig laatste akte in dit bankendrama zagen we enkele weken geleden bij de DSB bank.

Leek het er aanvankelijk op dat de kredietcrisis beperkt zou blijven tot het bancaire systeem, inmiddels worden ook in de reële economie de gevolgen merkbaar: met name de industrie, de bouwsector en het transport worden zwaar getroffen.

Rijnwoude lijkt te midden van dit geweld een oase van rust.

De begroting 2010 is sluitend, onze algemene reserve is dank zij de verkoop van de NUON aandelen nog nooit zo groot geweest en er is zelfs ruimte in 2010 voor een personeelsuitbreiding met zeven FTE's.

Maar: 2010 zal het laatste jaar zijn van de zeven vette jaren.

In het weekblad Binnenlands Bestuur van 2 oktober 2009 stond een paniekartikel met als inhoud dat, omdat het Rijk in 2011 35 miljard zou gaan bezuinigen, alle gemeenten samen uit het gemeentefonds 3 miljard minder zouden gaan ontvangen.

Voor Rijnwoude zou het dan gaan om meer dan 2 miljoen euro..

Nu wordt in het algemeen de soep niet zo heet gegeten als zij wordt opgediend, maar het is duidelijk dat in 2011 ook de gemeente Rijnwoude aan forse bezuinigingen niet zal kunnen ontkomen. Een lagere uitkering uit het gemeentefonds van in het meest ongunstige geval meer dan 2 miljoen is immers niet op te vangen door een OZB verhoging: dat zou neerkomen op een OZB stijging van meer dan 70%.

Bezuinigen gaat niet vanzelf. Het zou daarom naar de mening van het CDA uiterst verstandig zijn om in het komende half jaar binnen het college en het ambtelijk apparaat serieus te gaan nadenken over de vraag welke bezuinigingen mogelijk zijn.

Zoals gezegd, het jaar 2010 is het laatste jaar van de zeven vette jaren.

Het kabinet heeft, in verband met de moeilijke economische omstandigheden, de lagere overheden opgeroepen voor 2010 de lastenstijging zo beperkt mogelijk te houden. En deze oproep heeft gewerkt: blijkens een artikel in Binnenlands Bestuur van 9 oktober verhogen de gemeenten de lokale lasten in 2010 slechts in beperkte mate. De tarieven voor de OZB stijgen gemiddeld met slechts 2%. Helaas vormt Rijnwoude hierop een negatieve uitzondering: in de begroting wordt voorgesteld de tarieven, naast de inflatiecorrectie van 2,5%, met nog eens 4% extra te verhogen. Daarmee is de voorgestelde verhoging zelfs groter dan de macronorm van 4,3%. Mijn fractie heeft zich ernstig afgevraagd in hoeverre die extra verhoging noodzakelijk is. Na rijp beraad en met het oog op het financieel zware weer dat ook onze gemeente de komende jaren te wachten staat, stemmen wij, zij het met grote moeite, met deze verhoging in.

Aan het einde van mijn betoog gekomen, sluit ik af met de bede dat het college, de ambtenaren en de leden van de raad het werk in de gemeente Rijnwoude ook in het komende jaar mogen verrichten in een goede gezondheid en met Gods onmisbare zegen.